

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

„Systémová chyba“ - problémy současného výkonu ochranných opatření v trestním právu

V právních předpisech někdy existují mezery; také v procesu aplikace práva se objevují chyby, někdy zapříčiněné právě mezerami v zákonech, jindy způsobené lidským faktorem. Chci tímto poukázat na jednu z chyb systému aplikace práva, a to v oblasti výkonu trestu, konkrétně výkonu ochranného opatření. Tato vada se objevila v souvislosti se skutečným případem.

V právních předpisech někdy existují mezery; také v procesu aplikace práva se objevují chyby, někdy zapříčiněné právě mezerami v zákonech, jindy způsobené lidským faktorem. Chci tímto poukázat na jednu z chyb systému aplikace práva, a to v oblasti výkonu trestu, konkrétně výkonu ochranného opatření. Tato vada se objevila v souvislosti se skutečným případem.

V tomto konkrétním případě se pachatel dopustil trestného činu pohlavního zneužívání podle § 242 trestního zákona. Na základě znaleckého posudku bylo následně zjištěno, že tento pachatel-obviněný spáchal tento trestný čin ve stavu zmenšené přičetnosti, kdy sice jeho rozpoznávací schopnost ohledně nebezpečnosti činu pro společnost byla nenarušena, naproti tomu jeho schopnost ovládnout své jednání byla podstatně snížena pro rozvíjející se sexuální deviace, pedofilii. Znalci bylo doporučeno, aby bylo obviněnému uloženo ochranné ambulantní sexuologické léčení. Obviněný byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a bylo mu podle § 72 odst. 2 písm. a) tr. zák. uloženo ambulantní sexuologické léčení. V době výkonu trestu odsouzený nebyl nijak léčen, měsíc po propuštění spáchal opět trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 tr.zák.

Trestní zákon v § 72 stanoví podmínky, za kterých soud uloží (v odst. 1) nebo může uložit (odst. 2) ochranné léčení. Podle následujících odstavců § 72 soud může uložit ochranné léčení i vedle trestu nebo při upuštění od potrestání. Jestliže je ukládán trest odnětí svobody, ochranné léčení se zpravidla začíná po nástupu výkonu trestu ve věznicí. V ostatních případech se ochranné léčení vykonává zpravidla v léčebném zařízení. Lze-li však vzhledem k povaze choroby a léčebným možnostem očekávat, že účel splní i léčení ambulantní, může soud nařídít i tento způsob léčby, popř. ústavní léčení změnit dodatečně na léčení ambulantní nebo naopak.

Jak již bylo výše uvedeno, odsouzený nebyl po dobu výkonu trestu odnětí svobody nikterak léčen. V době, kdy znalci na obviněného zpracovávali první znalecký posudek pro jeho první delikt, se jeho sexuální úchylnka teprve vyvíjela, v době dalšího znaleckého zkoumání po spáchání dalšího pohlavního zneužívání byla pedofilie již plně rozvinuta a znalci již navrhovali, aby obviněnému bylo uloženo ochranné ústavní sexuologické léčení.

Podle § 315 a násl. trestního řádu rozhodnutí a opatření související s výkonem trestu a ochranných opatření činí soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni. U osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody, činí rozhodnutí související s výkonem tohoto trestu soud, v jehož obvodu se trest odnětí svobody vykonává. Soud, v jehož obvodu se vykonává ochranné léčení, rozhoduje o změně způsobu výkonu ochranného léčení, o propuštění z něho nebo o jeho ukončení (§ 351a a násl. tr.ř.). Soud podle § 351 tr.ř. nařídí výkon ochranného léčení léčebnému ústavu, v němž má být ochranné léčení vykonáváno. Jestliže však ochranné léčení bylo uloženo vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody a ve věznicí jsou k výkonu takového léčení dány podmínky, může soud nařídít, aby ochranné léčení

bylo vykonáváno během výkonu trestu odnětí svobody. Podle § 57 zákona č. [169/1999](#) Sb. o výkonu trestu odnětí svobody - lze během výkonu trestu vykonávat uložené ochranné léčení. Umožňuje-li to výměra uloženého trestu nebo jeho zbytku, započne se s výkonem ochranného léčení uloženého v ambulantní formě bezprostředně po nástupu výkonu trestu.

Tak se však v konkrétním případě nestalo. Odsouzený nebyl léčen v rozporu se zákonem, tj. s § 57 odst.2 zák. č. [169/1999](#) Sb. Otázkou je, proč alespoň nedostal první dávku léku v dostatečné lhůtě před propuštěním tak, aby lék po propuštění již účinkoval. V praxi spis odsouzeného po ukončení výkonu trestu odnětí svobody „putuje“ od soudu místa výkonu trestu k soudu, který rozhodl v prvním stupni, ten dá pokyn léčebnému zařízení nacházejícímu se v obvodu bydliště propuštěného, aby započal s léčbou. Toto trvá určitou dobu, i tehdy když nepočítám nemoce, dovolené i lenost zaměstnanců soudů, léčebných zařízení a soudců. Tak se může stát, že dotyčný potřebný nedostane svou dávku včas a v důsledku toho nemůže ovládat své jednání a dopouští se dalšího společensky nebezpečného chování. Oč by bylo jednodušší potřebnou dobu před propuštěním nahlédnout do spisu týkajícího se tohoto odsouzeného a učinit veškerá možná opatření k tomu, aby po jeho propuštění nedošlo k recidivě! Stát by si tím minimálně ušetřil náklady řízení, nemluvě o obětech trestné činnosti a poškození zdraví pachatele.

Lze jen shrnout, že v reálném životě si sama věznice podle svých možností nebo své vůle sama stanoví, jak se bude o své vězně „starat“. Ustanovení právních předpisů v oblasti výkonu trestů jim to umožňují, neboť jsou vágní, např. „...během výkonu trestu lze též vykonávat uložené ochranné léčení...“ (§ 57 zák. č. [169/1999](#) Sb.), „...s ohledem na kapacitu věznice je možné léčení provádět...“ (§ 57 zák. č. [169/1999](#) Sb.) nebo § 351 tr. ř. Dovolují tak vězeňské službě širokou interpretaci právních předpisů a tím pádem dokonalou omluvu pro své nicnedělání. Je velmi snadné vymlouvat se na malou kapacitu nebo neexistenci podmínek. Naproti tomu § 57 odst. 2 zák. č. [169/1999](#) Sb. se zdá být jasně a určitě formulovaný a na první pohled nepřipouštějící větší míru interpretace. Toto ustanovení stanoví, že „umožňuje-li to výměra uloženého trestu nebo jeho zbytku, započne se s výkonem ochranného léčení uloženého v ambulantní formě bezprostředně po nástupu výkonu trestu“. Jenže je tady ono zrádné „umožňuje-li to výměra trestu“ a pod to se dá opět leccos podřadit či lépe schovat. A to je právě případ výše uvedeného příkladu. Výměra uloženého trestu zřejmě neumožnila, aby jedenkrát do měsíce přijel do věznice lékař a dal odsouzenému injekci (to by ostatně mohla udělat i zdravotní sestra!). Problémem dále zůstává výše již zmíněné dlouhé „putování“ (či spíše „dovolená“) spisu odsouzeného po našem soudním systému, což je zase typickým příkladem byrokracie v tomto státě.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)

- [JIRÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)